

Τι θα διδάξω; Γιατί θα το διδάξω; Πώς θα το διδάξω;

Τρία ερωτήματα. Στα ερωτήματα αυτά πρέπει να μπορεί να απαντήσει ένας εκπαιδευτικός της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πριν να μπει στην τάξη να διδάξει.

Είναι λογικό πως για να μπορεί να απαντήσει σε αυτά τα ερωτήματα με σοβαρή τεκμηρίωση πηγαίνει στο Πανεπιστήμιο. Αλλιώς γιατί πηγαίνει στο Πανεπιστήμιο; Για να πάρει ένα χαρτί με το οποίο θα διοριστεί;

Μαθαίνει, όμως, να απαντά σ' αυτά τα ερωτήματα; Προφανώς όχι. Αν μάθαινε τότε θα είχε αποτέλεσμα η δουλειά του – γεγονός που δεν συμβαίνει. Ξέρουμε πολύ καλά την κατάντια της εκπαίδευσής μας και το επίπεδο των αποφοίτων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Πρώτα απ' όλα θα πρέπει να ξεκαθαρίσουμε αν η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών θα πρέπει να γίνεται στο Πανεπιστήμιο. Δηλαδή αν η εργασία των εκπαιδευτικών είναι επιστημονική ή όχι, αν δεν είναι αρκεί μια ειδική τεχνική Σχολή. Αλλά για να ονομαστεί μια εργασία επιστημονική οφείλει να στηρίζεται πάνω στα συμπεράσματα που βγαίνουν από επιστημονικές έρευνες, δηλαδή από πειράματα. Ποια εκπαιδευτικά πειράματα βλέπετε να κάνουν τα πανεπιστημιακά τμήματα από τα οποία βγαίνουν οι εκπαιδευτικοί μας;

Όπως είναι αυτονόητο, η λεγόμενη «διδασκτέα ύλη» θα πρέπει να αφορά όλους τους μαθητές ή τουλάχιστον τη μεγάλη πλειοψηφία – ένα πολύ μικρό ποσοστό αποτυχίας (6%) θα μπορούσε να δικαιολογηθεί για τα παιδιά με κάποια νοητικά προβλήματα.

Βλέπετε να ανταποκρίνεται αυτό στην πραγματικότητα; Τι φταίει που αυτό δεν συμβαίνει; Η «διδασκτέα ύλη» δεν είναι η σωστή; Ο τρόπος που διδάσκεται δεν είναι ο σωστός; Ο τρόπος που ελέγχεται η επιτυχία των μαθητών δεν είναι ο σωστός; Ποιος θα απαντήσει σ' αυτά τα ερωτήματα; Προφανώς τα πανεπιστήμια μετά από τις σχετικές έρευνές τους. Ακούσατε ποτέ κάποιες τέτοιες έρευνες με κάποιες απαντήσεις;

Ας ξεκινήσουμε από την αρχή. Στην εκπαίδευση η αρχή δεν είναι το «ήμισυ του παντός» είναι το παν. Ένα παιδί που δεν κατάλαβε την έννοια των αριθμών και τη λογική των τεσσάρων πράξεων και του δίνουν μετά να αποστηθίσει και τον «πλήρη πίνακα του πολλαπλασιασμού» έχει «τελειώσει» με τα Μαθηματικά. Ένα παιδί που έμαθε να διαβάζει συλλαβίζοντας, χωρίς φυσικά να καταλαβαίνει ταυτόχρονα αυτά που διαβάζει, θα αισθανθεί απέχθεια για το «φοβερά κουραστικό» διάβασμα. Ένα παιδί που δεν βρίσκει κανένα ενδιαφέρον στα μαθήματα του σχολείου και αναγκάζεται να αποστηθίζει κείμενα γιατί να έχει θετική στάση απέναντι στην έννοια της εκπαίδευσης;

Θα μου πείτε πως υπάρχουν και εξαιρέσεις, υπάρχουν κάποια ταλέντα, υπάρχουν κάποιες διάνοιες. Μα αυτά τα άτομα δεν χρειάζεται να πάνε σχολείο, μπορούν και μόνα τους χωρίς την καθημερινή καταπίεση του σχολείου. Ο Αϊνστάιν, ο Ντα Βίντσι και πολλοί άλλοι δεν χρειάστηκαν το σχολείο για να σκεφτούν και να κάνουν όσα έκαναν.

Ας προχωρήσουμε. Γιατί θέλουμε να πηγαίνουν τα παιδιά στο σχολείο; Παλιά έλεγαν: «για να μάθουν γράμματα». Σήμερα τι λέμε; Για να μάθουν να κάνουν chat με το smartphone που έχουν; Έχουμε ξεκαθαρίσει τους λόγους για τους οποίους όλα τα παιδιά μέχρι 15 χρόνων πρέπει να πηγαίνουν στο σχολείο;

Ας πούμε πως ένα από τα πράγματα που χρειάζονται είναι κάποιες «γνώσεις». Ποιες γνώσεις χρειάζονται όλα τα παιδιά και γιατί; Προσοχή, μιλάμε για όλα τα παιδιά. Αν δεν έχουμε ξεκαθαρίσει αυτό το θέμα πώς θα ορίσουμε τη «διδασκτέα ύλη» για όλα τα παιδιά;

Ας πούμε πως ένα άλλο από τα πράγματα που χρειάζονται είναι να γίνουν πραγματικοί πολίτες, τώρα που ψηφίζουν και από τα 16 τους χρόνια. Με ποιον τρόπο διαμορφώνεται η προσωπικότητα ενός πολίτη; Με απαγόρευση να μιλά με τον διπλανό του, αποστηθίζοντας το βιβλίο «Η αγωγή του πολίτη»;

Και πώς θα γίνει η κοινωνικοποίηση του παιδιού για να διαμορφωθεί ως «πολίτης»; Ακούγοντας σλόγκαν για «δικαιώματα» και «υποχρεώσεις»; Όχι, βέβαια. Η κοινωνικοποίηση γίνεται μέσα από την ομαδική δουλειά, τη συνεργασία, τις συμφωνίες και τις διαφωνίες, την αντικειμενική ανάγκη να ξεφύγεις από τον «εαυτούλη» σου. Πώς οργανώνονται αυτές οι συνθήκες;

Ας πούμε πως ένα άλλο από τα πράγματα που χρειάζονται είναι να καταλάβουν την εξέλιξη και την ιστορία του ανθρώπου. Με ποιον τρόπο; Απομνημονεύοντας ονόματα, ημερομηνίες και ανδραγαθήματα και κουκουλώνοντας τα εγκλήματα του ανθρώπου που είναι απείρως περισσότερα από τα καλά που έχει κάνει;

Ποια πανεπιστημιακά τμήματα ασχολούνται με όλα αυτά; Τι είδους πειραματικές έρευνες έχουν κάνει; Περιμένουν τη «θεία φώτιση» ή ασχολούνται ακόμα με πατροπαράδοτες μεταφυσικές έννοιες του ανθρώπου και της διαμόρφωσης της προσωπικότητάς του;

Τάσος Ανθουλιάς

Ιστοσελίδα: <https://www.helidoni.info/>